

Lydisolering i eksisterende trekonstruksjoner

Overordnet perspektiv og nye muligheter

Anders Homb

Seniorforsker SINTEF Byggforsk

Prof. II NTNU

Fysiske sammenhenger - lydisolasjon

- **Lydnivå angis i dB**

Lyd er trykkbølger
i luft (Pa)
logaritmisk skala
nødvendig

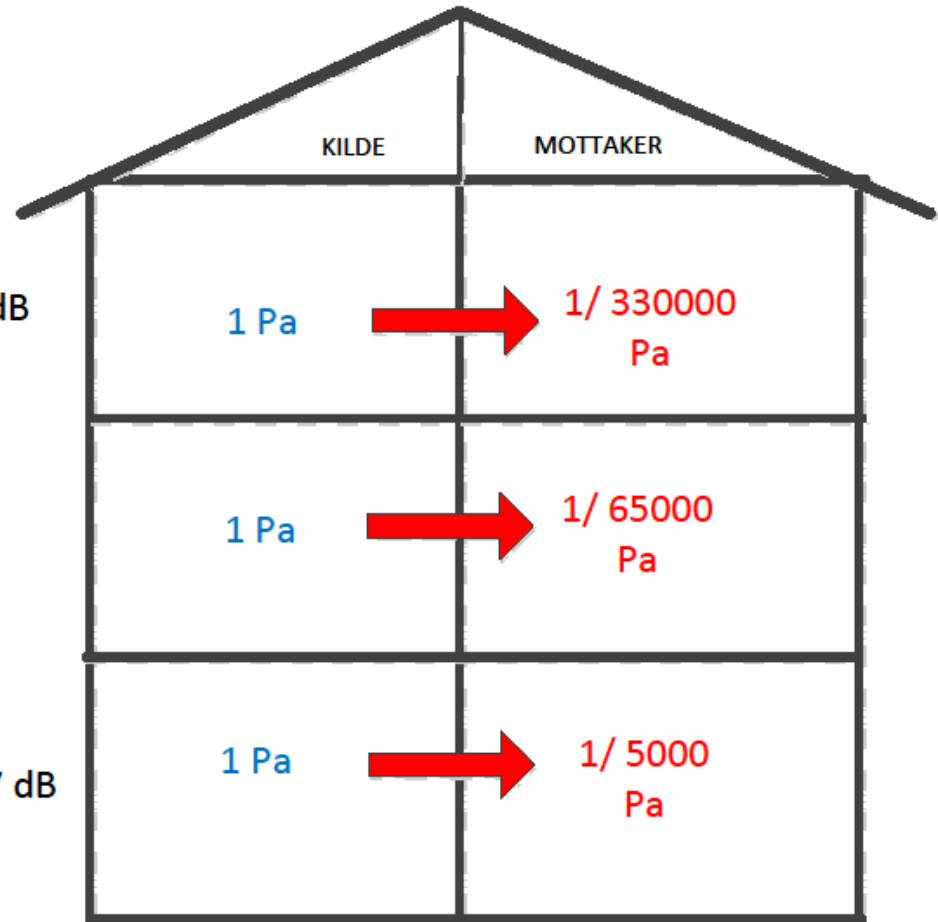
Bolig $R'w \geq 55$ dB

- **Lydisolasjon**

Reduksjonstallet,
 $R' = 10 \log(1/\tau)$
Tilsvarende med
trinnlydisolasjon

Undervisning
 $R'w \geq 48$ dB

Kontor $R'w \geq 37$ dB

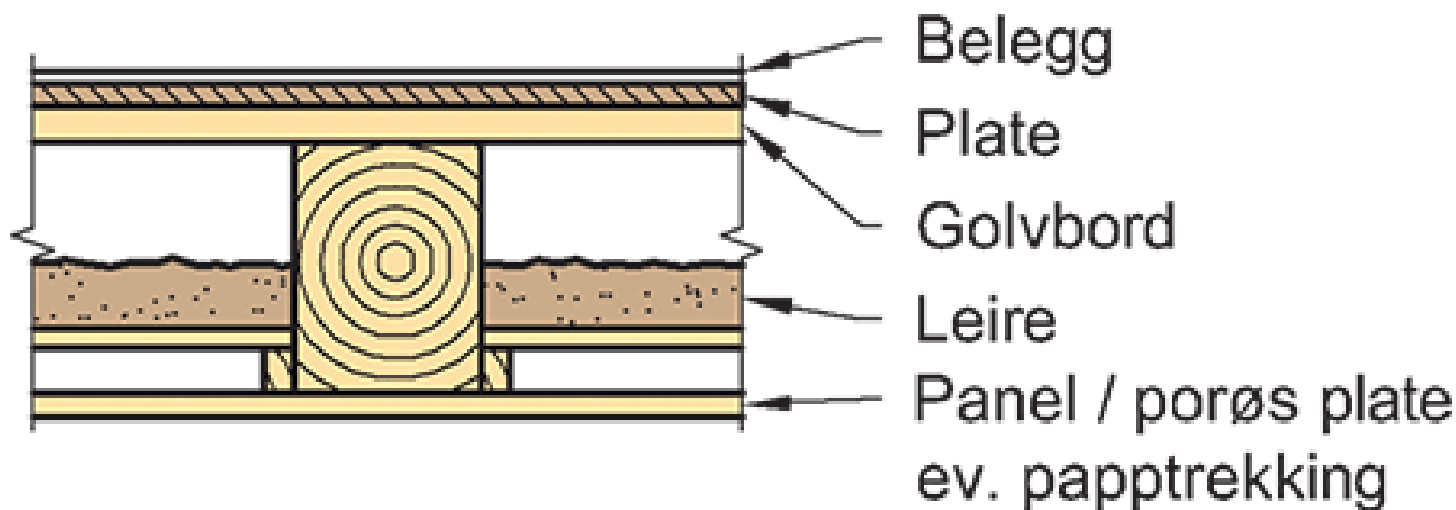

Kjente verktøy og løsninger

- **Byggforskserien 722.512**

Typiske verdier: $R'_w = 34 - 44 \text{ dB}$

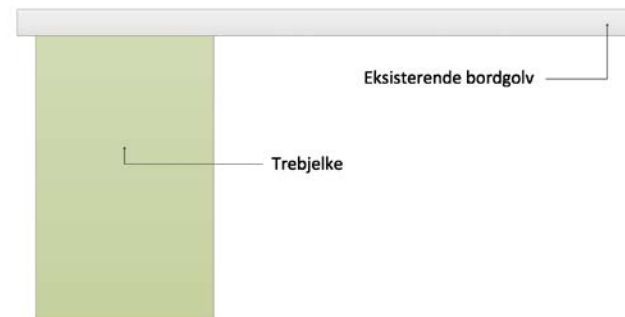
$L'_{n,w} = 80 - 70 \text{ dB}$

Kilde: Byggdetaljer 722.512

Enkle tregolv som utgangspunkt

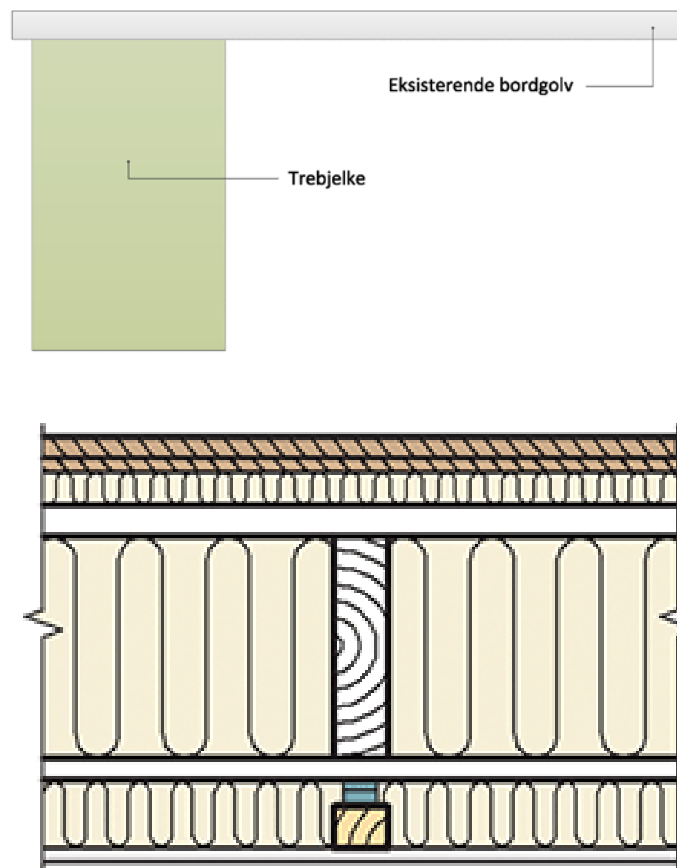
- **Eksempler fra prosjektet "Bjerkeløkkja"**
ca. 24 mm tykke golvbord
- **Luftlydisolasjon**
 $R'_w = 27$ dB
med mer glisne golvbord,
ennå 5 – 10 dB dårligere lydisolasjon
- **Trinnlydisolasjon**
 $L'_{n,w} = 92$ dB
med dobbelt så tykke golvbord,
5 – 10 dB lavere trinnlydnivå

Kilde: SINTEF Notat 15

Enkle tregolv som utgangspunkt

- **Fra det enkle bordgolv**
– til boligstandard
- **Nødvendig forbedring**
Luftlydisolasjon $\Delta R'_{w} \geq 30 - 35$ dB
Trinnlydisolasjon $\Delta L'_{n,w} \geq 40$ dB
- **Konsekvens**
  - gjenbruk av bærebjelker,
  - for øvrig helt ny etasjeskiller
  - plasskrevende/eller ikke mulig å tilfredsstillte grenseverdi

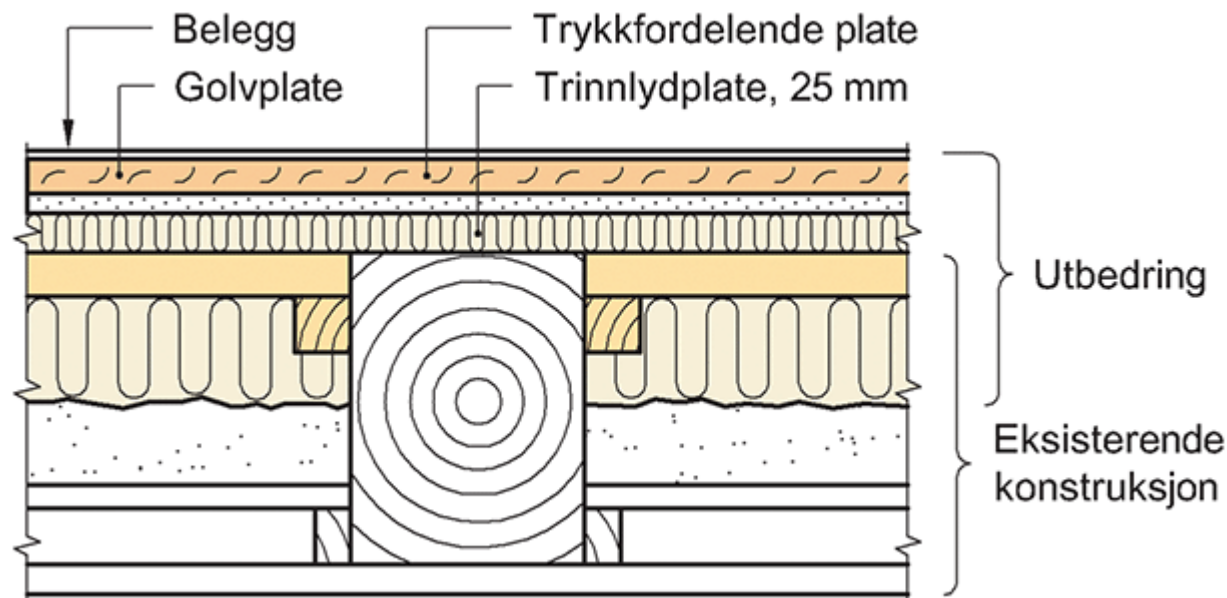

Kilde: SINTEF Notat 15 og Byggdetaljer 722.512

Vanlige forbedringstiltak

- **Overgolv på flate-elastisk opplager (trinnlydplate)**

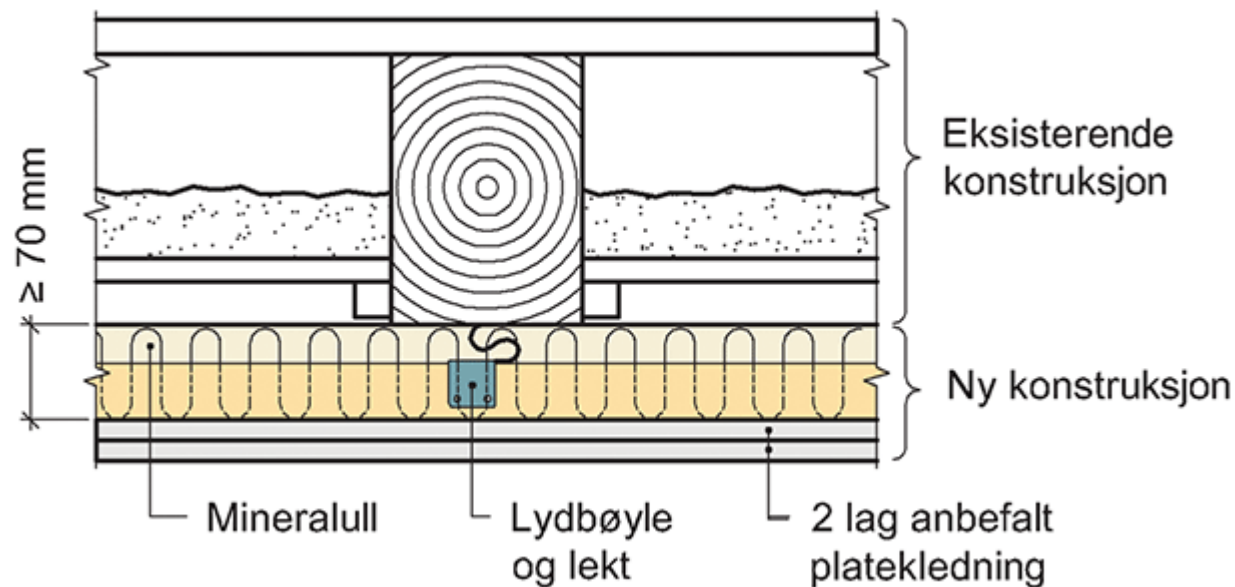
Forbedring vesentlig dårligere enn teoretisk mulig fordi underliggende konstruksjon er alt for myk

Kilde: Byggdetaljer 722.512

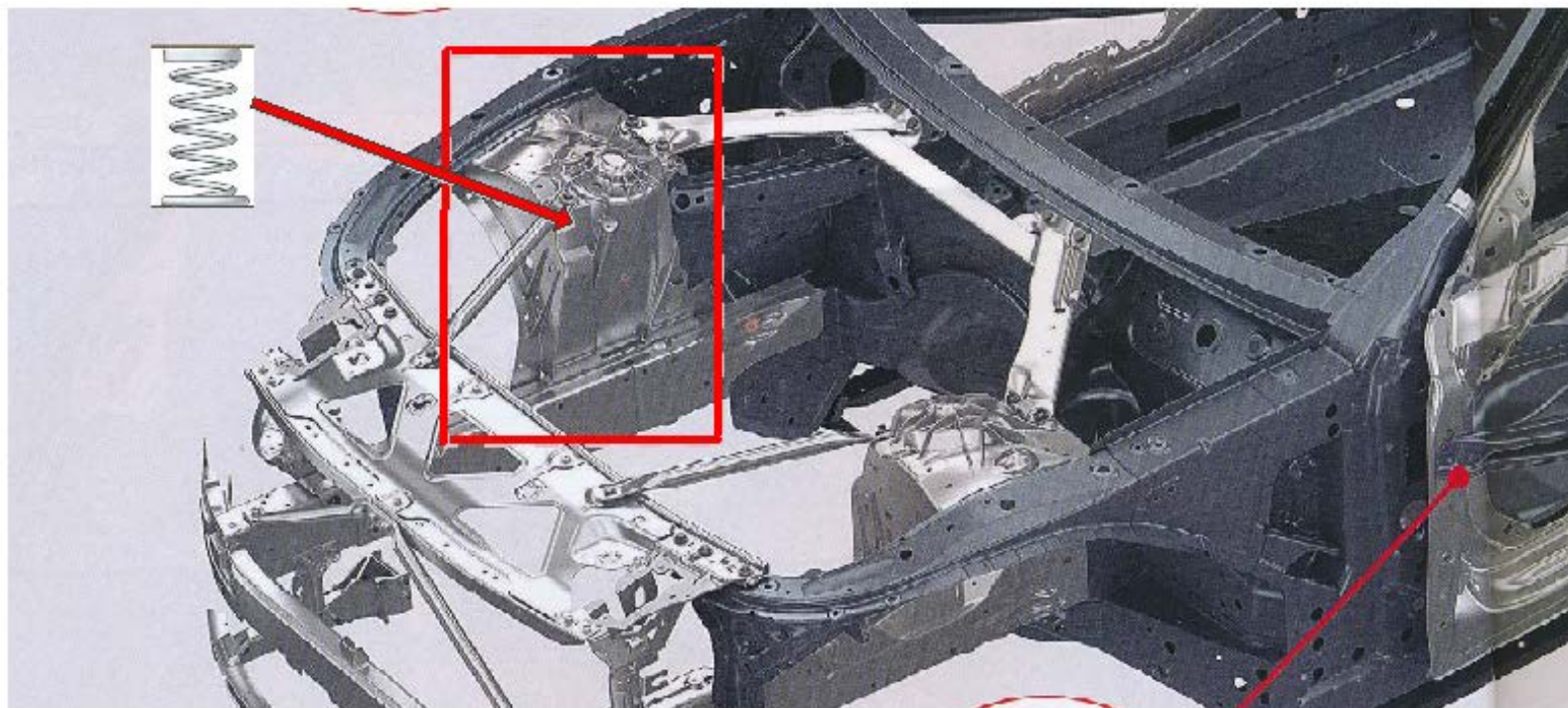
Vanlige forbedringstiltak

- **Himling opphengt elastisk/fjærende (lydbøyle)**
Forbedring svært avhengig av stivhet i opphengspunktene
- kan være ok

Kilde: Byggdetaljer 722.512

Har vi noe å lære av andre?

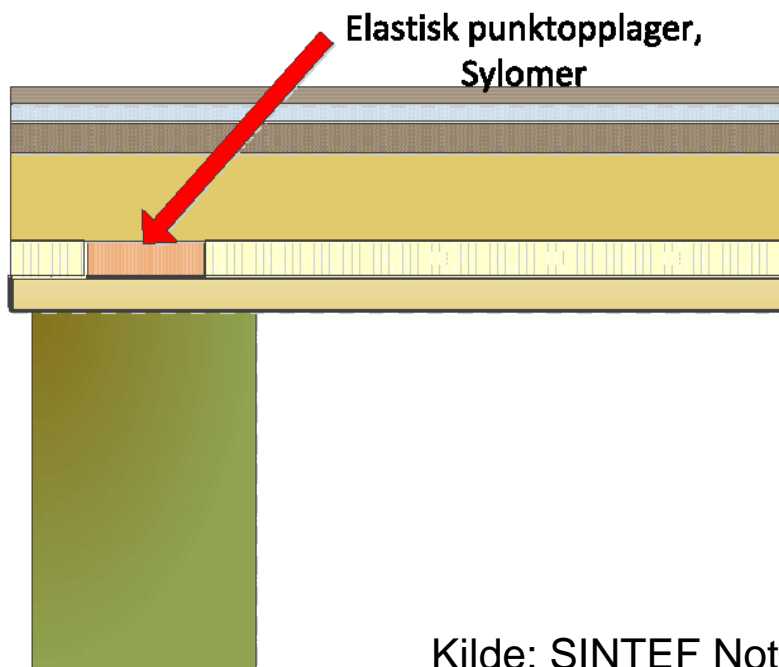

- Prinsipp rendyrket av bilprodusenter

Resultater, tiltak Bjerkeløkkja

- **Forbedringstiltak kun på oversiden**
  - synlige bjelker og gammelt borgolv
- **Elastiske opplagre på bjelkene**
  - semi-optimal løsning
- **Oppnådd resultat**
  - Luftlyd, $R'_w = 46$ dB (+ 19)
  - Trinnlyd, $L'_{n,w} = 63$ dB (-29)

Kilde: SINTEF Notat 15

Prinsipp tilpasset trekonstruksjoner

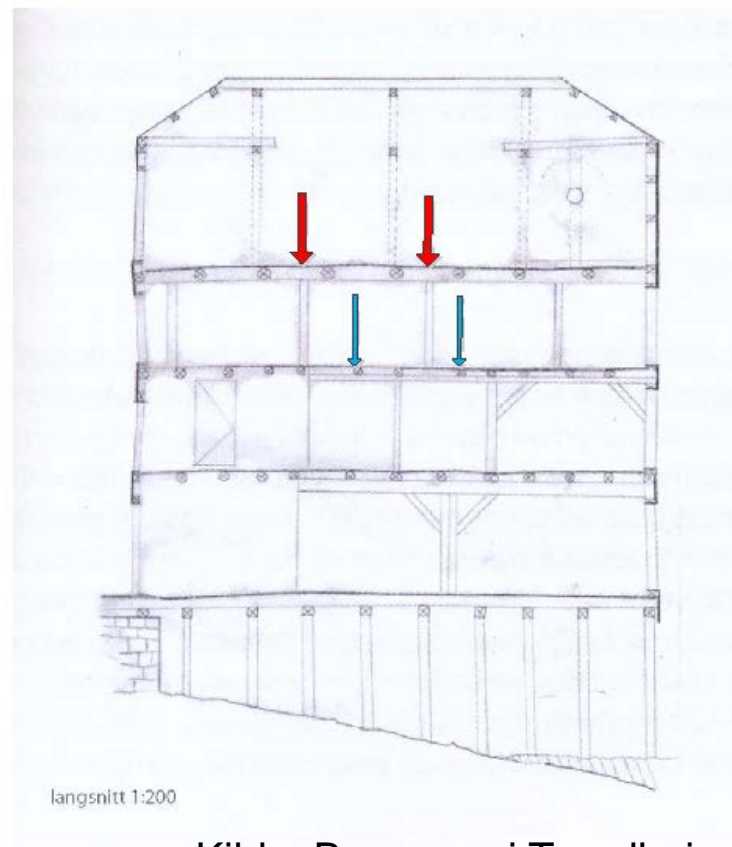
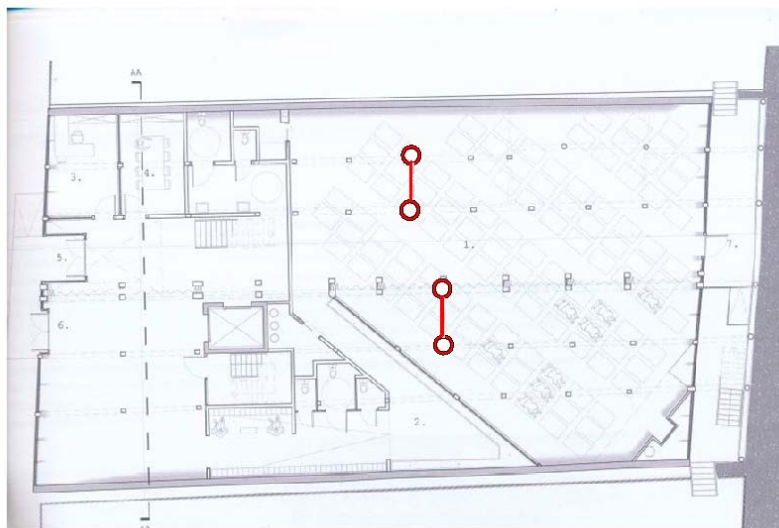
- Benytte samme prinsipp i en bjelke/søylekonstruksjon
- Plassere vibrasjonsisolerende elementer **der underlaget er stivest mulig**
  - fortrinnsvis på/ved søyler
  - alternativt i "stive" punkter på bjelker
- **Spesialdimensjoneres**
  - mht. egenfrekvens
  - avhengig av stivhet & vekt

Kilde: Bryggene i Trondheim

Alternativt prinsipp fts.

- **Nødvendig med bærende "golvement/bjelke"**
fra opplager til opplager
  - må dimensjoneres mht. komfortkriteriet
dvs. nedbøyning og vibrasjoner

langsnitt 1:200

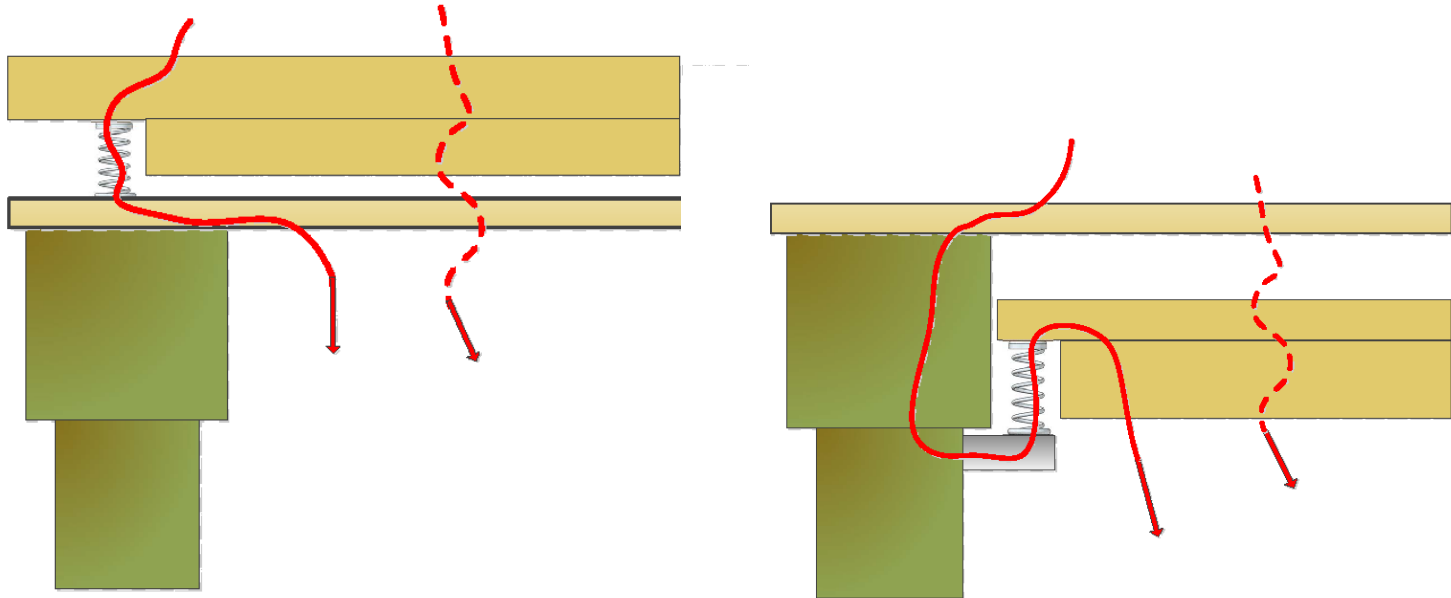
Kilde: Bryggene i Trondheim

Utfordringer med transformasjon

- **Transformasjon til boliger med lydkrav**
  - ikke mulig uten fullstendig innbygging av alle flater
  - hvis begrenset byggehøyde, "dårlig" løsning
  - med "stor" byggehøyde, tilsvarende løsning og resultat som nye trebjelkelag
- **Transformasjon til lydkrav for skoler/undervisning eller kontorer, 5 til 10 dB "gunstigere"**
  - gunstig å benytte alternativ prinsippøsning
  - optimalisert, kanskje beholde en eksisterende flate
  - spare byggehøyde

Oppsummering

- **Transformasjon med alternativt prinsipp**
  - tiltak **OVERSIDE** eller **UNDERSIDE**

Oppsummering

- **Nye og effektive løsninger mulig**
  - prinsipp må tilpasses bæresystem i tre
  - fleksibilitet mht. spennvidder og byggehøyder
- **Nye muligheter gjennom utviklingsprosjekt**
  - løsning avhengig av bruksområde etter transformering
  - hva skal være synlige elementer / beholdes ?
  - verifisering av resultater
- **Målsetting**
  - utvide verktøykassen for transformering av bygg
  - utarbeide oppskrifter og prosjekteringsunderlag

Takk for oppmerksomheten